

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی، گروه علوم اجتماعی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)
گرایش: مردم شناسی

عنوان :

بررسی مردم شناسی پوشش پلیس در صد سال اخیر در ایران

استاد راهنما:

دکتر عسکری نوری

استاد مشاور :

دکتر اصغر عسکری خانقاه

پژوهشگر :

امیر علی بسطام نژاد

بهار ۱۳۹۰

تقدیم

با تشکر و قدردانی از مادرم که فروغ و روشنایی دیدگانم است و همواره در صدد تلاش برای من است پس او را می ستایم
و پدر عزیزم و گرامی و ارجمندم ، که همواره یار و یاورم بوده است و من را از دریای مهر و محبتش سیراب می نمود ، باشد که توانسته باشم مقداری از زحمات او را جبران کرده باشم. روحش شاد.

و در آخر وظیفه ی خود می دانم از تمام دوستان و کسانی که مرا در تدوین این پایان نامه یاری کرده اند، کمال تشکر و قدردانی را به جای بیاورم.

تقدیم به

خواهر ان عزیزم که حضور مهربانانه شان سبزترین لحظات زندگیم است.

تشکر و قدردانی

با سپاس از حضور محترم **جناب آقای دکتر عسکری نوری** در مقام استاد راهنما و **جناب آقای دکتر اصغر عسکری خانقاه** در مقام استاد مشاور که با نکته سنجی ها و راهنمایی های ارزنده شان مرا راهنمود فرمودند.
و همچنین با تشکر از **سرکار خانم دکتر فریبا میر اسکندری** که زحمت داوری این پایان نامه را قبول فرمودند.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب **امیر علی بسطام نژاد** دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی **۸۷۰۰۰۰۶۱۳** در رشته **علوم اجتماعی- مردم شناسی** که در تاریخ **۹۰/۳/۳۱** از پایان نامه خود تحت عنوان: **بررسی مردم شناسی پوشش پلیس در صد سال اخیر در ایران** با کسب نمره **۱۷** و درجه خیلی خوب دفاع نموده ام. بدینوسیله متعهد می شوم

۱- این پایان نامه حال تحقیق و پژوهش انجام شده توسط این جانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام. مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکرو درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلا برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر، یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: **امیر علی بسطام نژاد**
امضاء:

بسمه تعالی

در تاریخ ۱۳۹۰/۳/۳۱

دانشجوی کارشناسی ارشد آقای امیرعلی بسطام نژاد از پایان نامه خود دفاع

نموده و با نمره ۱۷ به حروف هفده و با درجه خیلی خوب مورد تصویب

قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	چکیده
	فصل اول: کلیات تحقیق
۲	مقدمه
۲	۱-۱ بیان مسئله
۳	۲-۱ هدفهای تحقیق
۴	۳-۱ اهمیت موضوع تحقیق و انگیزش انتخاب آن
۴	۴-۱ سوالات تحقیق
۴	۵-۱ شرح مفاهیم
۴	۱-۵-۱ فرهنگ «Culture»
۵	۲-۵-۱ فرهنگ پذیری «Acculturation»
۶	۳-۵-۱ الگوی فرهنگی «Culture Pattern»
۶	۴-۵-۱ پوشش «Cover»
۶	۵-۵-۱ پلیس «Polis & Police»
۷	۶-۱ روش تحقیق
۷	۷-۱ قلمرو تحقیق
۷	۸-۱ جامعه و حجم نمونه
	فصل دوم: مطالعات نظری
۹	مقدمه
۱۰	۱-۲ کارکرد گرایي
۱۱	۲-۲ مالیونوفسکی و کارکرد گرایي
۱۲	۳-۲ دورکیم و کارکرد گرایي
۱۲	۴-۲ رادکلیف براون و کارکرد گرایي
۱۳	۱-۴-۲ ساختار
۱۳	۲-۴-۲ کارکرد
۱۳	۳-۴-۲ فرایند
۱۳	۵-۲ پیشینه تحقیق
۱۵	۱-۵-۲ تأسیس نیروی پلیس در ایران
	فصل سوم: روش شناسی تحقیق
۱۸	مقدمه

۱۹	۱-۳ روش تحقیق.....
۱۹	۱-۱-۳ پوشاک و ملاک های گوناگون تقسیم بندی.....
۲۰	۲-۱-۳ پوشاک و پایگاه اجتماعی و طبقاتی در شهرها.....
۲۱	۳-۱-۳ پوشاک و اهمیت اختراع آن.....
۲۲	۲-۳ ابزار جمع آوری اطلاعات.....
۲۲	۳-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها.....

فصل چهارم: یافته های تحقیق

۲۴	۱-۴ کلاه.....
۲۴	۱-۱-۴ کلاه پوستی.....
۲۶	۲-۱-۴ کلاه پهلوی و کلاه کاسکت (casket).....
۲۸	۳-۱-۴ کلاه آهنی.....
۲۹	۴-۱-۴ کلاه خود یا کلاه ضد شورش.....
۳۰	۵-۱-۴ کلاه خلبانی یا کلاه کار.....
۳۰	۶-۱-۴ کلاه کج.....
۳۱	۷-۱-۴ تزیینات کلاه.....
۳۳	۲-۴ خصوصیات کلی لباس های نظامی و پلیس.....
۳۴	۳-۴ تفاوت پوشش مردان و زنان پلیس.....
۳۷	۴-۴ لباس پلیس مرد.....
۴۳	۵-۴ تنوع پوشاک.....
۴۴	۱-۵-۴ شرایط محیطی.....
۴۵	۲-۵-۴ تنوع عملیات.....
۴۵	۳-۵-۴ مصوبات سازمانی.....
۴۶	۴-۵-۴ تعدد لباس و موقعیت های سازمانی.....
۴۷	۶-۴ دلایل تغییرات پوشش پلیس.....
۴۸	۱-۶-۴ دیدگاه فرماندهان ارشد.....
۴۹	۲-۶-۴ تغییرات سازمانی و سیاسی.....
۴۹	۳-۶-۴ ناکارآمدی پوشش.....
۵۰	۴-۶-۴ تخصصی شدن یگان ها.....
۵۱	۵-۶-۴ دیدگاه ایدئولوژیک.....
۵۲	۷-۴ شرایط آب و هوایی.....
۵۳	۸-۴ مستشاران و کارگزاران خارجی.....
۵۶	۹-۴ رنگ و لباس پلیس ایران.....
۵۹	۱۰-۴ تأثیرات روانی رنگ در پوشش پلیس.....

۶۱ ۱۱-۴ پوشش پلیس و امنیت اجتماع
۶۴ ۱۲-۴ اطلاع رسانی و پلیس
۶۶ ۱۳-۴ آرم ها و نشانه ها
۶۷ ۱-۱۳-۴ ویژگی های نشانه و عناصر تشکیل دهنده آن
۶۸ ۲-۱۳-۴ آرم های نظمی یا شهربانی
۷۳ ۳-۱۳-۴ رسته ها
۷۸ ۱۴-۴ درجات
۸۱ ۱۵-۴ نشان
۸۲ ۱۶-۴ تزیینات و ملحقات پوشش پلیس
۸۷ ۱۷-۴ الفاظ عامیانه و پوشش پلیس

فصل پنجم : خلاصه بحث و نتیجه گیری

۹۰ ۱-۵ نتیجه گیری
----	----------------------

پیوست ها

۹۳ فهرست منابع
۹۵ لیست پایان نامه ها
۹۶ فهرست مقالات
۹۶ منابع اینترنتی

فهرست عکس ها

عنوان	صفحه
عکس شماره ۱ پوشش تشریفات ژاندارمري قاجاريه و پهلوي اول کلاه پوستي به همراه تزئینات، کت به همراه پاکن، واکسل و دکمه هاي شير و خورشيد نشان، شمشير سلام و چکمه هاي مشکي(از کتاب تاريخ ژاندارمري ايران، ۱۳۵۵، ص ۵۲).....	۹۷
عکس شماره ۲ پوشش زمستاني ژاندارمري قاجاريه و پهلوي اول کلاه پوستي، پالتو و چکمه(از کتاب ژاندارمري ايران، ۱۳۵۵، ص ۵۵).....	۹۸
عکس شماره ۳ پوشش تابستاني ژاندارمري قاجاريه و پهلوي اول کلاه پوستيب، پيراهن، شلوار مخصوص سوارکاري و چکمه(از کتاب ژاندارمري ايران، ۱۳۵۵، ص ۶۰).....	۹۹
عکس شماره ۴ پوشش تابستاني ژاندارمري پهلوي اول کلاه پهلوي ، پيراهن، شلوار ، مچ پيچ، کفش و کمربند چرمي(از کتاب ژاندارمري ايران، ۱۳۵۵، ص ۷۰)	۱۰۰
عکس شماره ۵ پوشش زمستاني ژاندارمري پهلوي اول کت و شلوار سوار کاري، همایل مشکي، دکمه هاي شير و خورشيد نشان ، کلاه پوستي و چکمه(از کتاب ژاندارمري ايران، ۱۳۵۵، ص ۸۰).....	۱۰۱
عکس شماره ۶ پوشش شهرباني پهلوي اول، کلاه کاسکت انگليسي، کت و شلوار و همایل مشکي(از کتاب پليس ايران، ۱۳۵۶، ص ۵۰).....	۱۰۲
عکس شماره ۷ پوشش پرسنل شهرباني پهلوي دوم، کت و شلوار ، کراوات، پلاک هلالی شکل(نشان مسئول کشیک) (از کتاب پليس ايران، ۱۳۵۶، ص ۶۰).....	۱۰۳
عکس شماره ۸ پوشش شهرباني پهلوي دوم، کلاه کاسکت، پيراهن آستين کوتاه، شلوار و فانوسقه(از کتاب پليس ايران، ۱۳۵۶، ص ۷۰).....	۱۰۴
عکس شماره ۹ پوشش تابستاني شهرباني، اين پوشش(با حذف کراوات) تا سال ۱۳۷۰ مورد استفاده بود(از کتاب پليس ايران، ۱۳۵۶، ص ۷۸).....	۱۰۵
عکس شماره ۱۰ پوشش شهرباني پهلوي دوم، اين لباس با حذف کراوات تا سال ۱۳۷۰ استفاده مي شد. از درجه سرتيپي، از واکسل سفيد و همایل مشکي و روبان سياه دور کلاه کاسکت استفاده مي شد(از کتاب پليس ايران، ۱۳۵۶، ص ۹۰).....	۱۰۶
عکس شماره ۱۱ لباس تشریفات پليس زن، کلاه کتابي، کت و دامن و همایل سفيد (مهرماه ۱۳۵۰، دانشگاه پليس)(راهنمـاي رژه تخـت جمـشيد، ۱۳۵۰، ص ۵۰)	۱۰۷
عکس شماره ۱۲ پوشش تابستاني پليس زن تا سال ۱۳۵۷(از کتاب پليس ايران، ۱۳۵۶، ص ۸۰)	۱۰۸
عکس شماره ۱۳ دانشگاه پليس(سال ۱۳۵۶) (از کتاب پليس ايران، ۱۳۵۶، ص ۹۵) ...	۱۰۹

- عکس شماره ۱۴ پوشش پلیس زن، کلاه کاسکت مخصوص پلیس زن، کت و شلوار، کراوات، همایل مشکی و دوخت نوار قرمز در شلوار (دانشگاه پلیس سال ۱۳۵۶) (از کتاب پلیس ایران، ۱۳۵۶، ص ۹۷) ۱۱۰
- عکس شماره ۱۵ پوشش تشریفات شهربانی (پهلوی دوم)، کلاه کاسکت، کت و شلوار، کراوات، مدال ها و نشان های نظامی (از کتاب پلیس ایران، ۱۳۵۶، ص ۱۰۲) ۱۱۱
- عکس شماره ۱۶ پوشش پلیس ضد شورش شهربانی (پهلوی دوم)، این لباس تا سال ۱۳۷۰ در مقطع درجه داری مورد استفاده بود. (از کتاب پلیس ایران، ۱۳۵۶، ص ۱۱۲) ۱۱۲
- عکس شماره ۱۷ پلیس راه ژاندارم مری پهلوی دوم، کلاه کاسکت، پالتو، دستمال گردن، همایل سفید به همراه پوتین با بند سفید و دستکش (از کتاب تاریخ ژاندارم مری، ۱۳۵۵، ص ۴۲) ۱۱۳
- عکس شماره ۱۸ پلیس راه موتور سوار ژاندارم مری پهلوی دوم، کلاه کاسکت سفید (مخصوص موتور سواری)، دستمال گردن، کاپشن و شلوار ضد آب با همایل سفید (از کتاب تاریخ ژاندارم مری، ۱۳۵۵، ص ۵۵) ۱۱۴
- عکس شماره ۱۹ لباس امیران ارشد ژاندارم مری پهلوی دوم، کت و شلوار، همایل مشکی، واکسل سفید، سال ۱۳۵۴ (از کتاب تاریخ ژاندارم مری، ۱۳۵۵، ص ۶۷) ۱۱۵
- عکس شماره ۲۰ لباس تشریفات ژاندارم مری پهلوی دوم، کت و شلوار، مدال ها و نشان ها، همایل مشکی، واکسل سفید، کراوات (از کتاب تاریخ ژاندارم مری، ۱۳۵۵، ص ۸۷) ۱۱۶
- عکس شماره ۲۱ پوشش زمستانی ژاندارم مری پهلوی دوم، کلاه کاسکت، پالتو و شلوار، پوتین، دستمال گردن، فانوسقه (دانشکده ژاندارم مری ۱۳۵۵) (از کتاب تاریخ ژاندارم مری، ۱۳۵۵، ص ۹۵) ۱۱۷
- عکس شماره ۲۲ پوشش پرسنل ژاندارم مری پهلوی دوم، کلاه کپی، پیراهن و شلوار، فانوسقه (کمربندی سوراخ دار) و پوتین (از کتاب تاریخ ژاندارم مری، ۱۳۵۵، ص ۲۱۰) ۱۱۸
- عکس شماره ۲۳ سمت راست، لباس ژاندارم مری به همراه فانوسقه، سمت چپ، لباس شهربانی به همراه فانوسقه (آلبوم شخصی سروان باز نشسته مهاجران) ۱۱۹
- عکس شماره ۲۴ انواع کلاه ها ۱۲۰
- عکس شماره ۲۵ انواع کلاه ها ۱۲۱
- عکس شماره ۲۶ آرم شهربانی پهلوی دوم (پلیس شهری) (از کتاب پلیس ایران، ۱۳۵۶، ص ۹۴) ۱۲۲
- عکس شماره ۲۷ آرم ژاندارم مری پهلوی دوم (از کتاب تاریخ ژاندارم مری، ۱۳۵۵، ص ۱۱۵) ۱۲۳
- عکس شماره ۲۸ نمودار درجات مقطع افسری قبل از انقلاب اسلامی ایران (آیین نامه لباس ارتش شاهنشاهی، ۱۳۱۸، ص ۵۵) ۱۲۴
- عکس شماره ۲۹ تزیینات پوشش نظامیان ایران (قاجاریه، پهلوی اول و دوم) (آیین نامه لباس ارتش شاهنشاهی، ۱۳۱۸، ص ۷۶) ۱۲۵

- عکس شماره ۳۰ آرم کمیته انقلاب اسلامی ایران (از کتاب نیروی انتظامی ۳۰۰۰ ساله ایران، ۱۳۸۸، ص ۵۰) ۱۲۶
- عکس شماره ۳۱ پوشش کمیته انقلاب اسلامی، پیراهن و شلوار، فانوسقه و پوتین (آلبوم عکس دفاع مقدس، ۱۳۶۶) ۱۲۷
- عکس شماره ۳۲ پوشش تابستانی پلیس، پیراهن سفید، شلوار سرمه ای (لباس راهنمایی و رانندگی) (نمایشگاه ناجا، ۱۳۸۹) ۱۲۸
- عکس شماره ۳۳ پوشش پلیس راه ناجا، کاپشن فسفری هشدار دهنده (برای دیده شدن بهتر در شب و شرایط بد جوی) و شلوار (نمایشگاه ناجا، ۱۳۸۹) ۱۲۹
- عکس شماره ۳۴ پوشش تشریفات پلیس، کلاه آهنی، پیراهن و شلوار، همایل تزئینی، کمر بند و پوتین سفید، واکسل زرد و دستکش سفید (سایت خبرگزاری مهر) ۱۳۰
- عکس شماره ۳۵ جلیقه هشدار دهنده پلیس (نمایشگاه ناجا، ۱۳۸۹) ۱۳۱
- عکس شماره ۳۶ جلیقه هشدار دهنده پلیس راه (نمایشگاه ناجا، ۱۳۸۹) ۱۳۲
- عکس شماره ۳۷ پوشش پلیس نوپر (نیروی ویژه پاد وحشت) (سایت خبرگزاری مهر) ۱۳۳
- عکس شماره ۳۸ پوشش پلیس راه ناجا، ضد آب و مخصوص استفاده در شرایط بد جوی (سایت خبرگزاری مهر) ۱۳۴
- عکس شماره ۳۹ پوشش پلیس نوپر (نیروی ویژه پاد وحشت)، نقاب، جلیقه ضد گلوله، کاپشن و شلوار چرم و پوتین (سایت خبرگزاری مهر) ۱۳۵
- عکس شماره ۴۰ جدیدترین پوشش پلیس، کلاه خلبانی، پیراهن، پلیور، کاپشن کوتاه ضد آب و شلوار (سایت خبرگزاری مهر) ۱۳۶
- عکس شماره ۴۱ پوشش پلیس ضد شورش (یگان ویژه)، کلاه خود، جلیقه، بازو بند، ساق بند و کفش آهنی (سایت خبرگزاری مهر) ۱۳۷
- عکس شماره ۴۲ پوشش پلیس ویژه (یگان ویژه)، کلاه کج، پیراهن و شلوار (ترکیب شده از چند رنگ معروف به لجنی) (سایت خبرگزاری مهر) ۱۳۸

چکیده:

هدف این پژوهش بررسی مردم شناسی پوشش پلیس در یکصد سال اخیر در ایران می باشد . با توجه به این که نوع پوشش پلیس در قرن اخیر دستخوش تغییرات اساسی شده است، نکته مهم این است که تغییرات در لباس پلیس به طور کلی به چه عواملی بستگی دارد؟ با نوع مطالعه مردم شناسانه ، پژوهشگر سعی می کند با توجه به بافت فرهنگی حاکم بر جامعه ایران در قرن اخیر ، دریابد چگونه عوامل فرهنگی می تواند نوع پوشش پلیس را تغییر دهد. همینطور با توجه به تغییرات سریع نوع پوشش پلیس ، می بایست تعیین گردد که آیا این تغییرات منشاء فرهنگی دارد یا تاریخی؟ و یا به عبارت دیگر ، این تغییرات تا چه اندازه ریشه در فرهنگ و تاریخ جامعه ایران دارد. همینطور باید مشخص شود که این تغییرات در نوع پوشش پلیس ایران، تا چه اندازه از فرهنگ غیر ایرانی نشأت گرفته است؟ بنابراین در برابر این عوامل می بایست ابتدا مشخص شود چه مسائلی در این تغییرات نقش اساسی داشته و چه ساز و کارهایی در تثبیت تغییرات موثر واقع شده اند. همگام با تغییرات سیاسی و فرهنگی در هر دوره تاریخی، نوع پوشش پلیس نیز دستخوش تغییرات کلی و جزئی بسیاری شده است.

واژگان کلیدی: فرهنگ، فرهنگ پذیری، الگوی فرهنگی، پوشش، پلیس.

فصل اول

کلیات تحقیق

مقدمه:

یک از موضوعاتی که در مردم شناسی شناخت کمی درباره آن وجود دارد این است که ، چگونه پوشش پلیس در ایران دستخوش تغییرات می شود و یا اینکه تغییرات در پوشش پلیس ایران به چه عواملی بستگی دارد؟!

جهت کشف مردم شناسانه از این موضوع ، محقق به مطالعه فرهنگ و الگوهای فرهنگی داخلی و خارجی موثر بر تغییرات پوشش پلیس پرداخته است. تغییراتی که در صد سال اخیر ، همواره با توجه به تغییرات سیاسی یا فرهنگی، هم چنان ، این عوامل به عنوان یکی از موارد تاثیر گذار به قوت خود باقی مانده است.

از آنجایی که تغییرات پوشش پلیس همواره تحت عوامل مختلفی قرار داشته ، لذا در این پژوهش سعی شده است که به عواملی پرداخته شود که در چارچوب مفاهیم تعریف شده در حوزه مردم شناسی باشد و از بیان سایر مفاهیمی که در حوزه مطالعات مردم شناسی نمی باشد خودداری می شود. این موضوع کمک می کند تا پژوهشگر از مفاهیم اصلی تحقیق فاصله نگرفته و به بیان روشن تر مفاهیم مردم شناسی و نتایج قابل شناخت نایل گردد.

۱-۱ بیان مسئله

با توجه به این که نوع پوشش پلیس در قرن اخیر دستخوش تغییرات اساسی شده است، نکته مهم این است که تغییرات در لباس پلیس به طور کلی به چه عواملی بستگی دارد؟ با نوع مطالعه مردم شناسانه ، پژوهشگر سعی می کند با توجه به بافت فرهنگی حاکم بر جامعه ایران در قرن اخیر چگونه عوامل فرهنگی می تواند نوع پوشش پلیس را تغییر دهد؟ همینطور با توجه به تغییرات سریع نوع پوشش پلیس ، می بایست تعیین گردد که آیا این تغییرات منشاء فرهنگی دارد یا تاریخی؟ و یا این که این تغییرات تا چه اندازه ریشه در فرهنگ و تاریخ جامعه ایران دارد. همینطور باید مشخص شود که این تغییرات در نوع پوشش پلیس ایران تا چه اندازه از فرهنگ غیر ایرانی نشأت گرفته است؟ بنابراین، در برابر این عوامل می بایست ابتدا مشخص شود چه مسائلی در این تغییرات نقش اساسی داشته و چه ساز و کارهایی در تثبیت تغییرات موثر واقع شده اند.

۲-۱ هدفهای تحقیق

پژوهش حاضر در راستای دو هدف اصلی و فرعی انجام شده است:

هدف اصلی : بررسی و شناخت مردم شناسی پوشش پلیس در صد سال اخیر در ایران

اهداف فرعی این پژوهش عبارتند از:

۱- بررسی و شناخت نقش الگو های فرهنگی _ تاریخی در ایران موثر بر پوشش پلیس در داخل کشور در صد سال اخیر .

۲- بررسی و شناخت نقش الگوهای فرهنگی _ تاریخی بیگانه بر پوشش پلیس در صد سال اخیر در ایران.

در این پژوهش سعی بر این است که چگونه الگو های فرهنگی و تاریخی در ایران و سایر نقاط جهان توانسته است نوع پوشش پلیس را در ایران تحت تاثیر خود قرار دهد. پژوهشگر با توجه به اسناد تاریخی موجود در هر نوع تغییر سیاسی و فرهنگی یا اجتماعی حاکم، سعی در کشف عوامل موثر بر نوع پوشش پلیس نموده و پس از کشف این عوامل، سعی در بررسی و تبیین مردم شناسانه آن عوامل دارد.

۱-۳ اهمیت موضوع تحقیق و انگیزش انتخاب آن :

با مطالعه ی علم تاریخ در می یابیم تمامی اقوام در تمامی قرن ها، نیازمند امنیت در محیط زندگی شان بوده اند و خواهند بود. «واژه ی امنیت ، امروز بسیار گسترده است و ابعاد وسیعی از زندگی انسان را در بر می گیرد. در صف مقدم تأمین امنیت، تقریباً در تمامی کشورهای دنیا، واژه پلیس خودنمایی می کند. هر شهروندی اگر در کشور خود یا در یک کشور خارجی، دچار وضعیت حادی شود به پلیس آن کشور اعتماد می کند و از آن سازمان کمک می خواهد. علاقه ی پژوهشگر نسبت به این حرفه از یک سو و ورود به رشته علوم اجتماعی از سوی دیگر و همچنین بررسی جوامع و همچنین بررسی نظریات مردم شناسی، نظر نویسنده را به سمت و سوی پوشش پلیس و عوامل و الگوهای فرهنگی مرتبط با آن کشاند.

۱-۴ سوالات تحقیق

۱- آیا الگو های فرهنگی _ تاریخی ایرانی بر نوع پوشش پلیس در داخل کشور در صد سال اخیر نقش داشته است؟

۲- آیا الگو های فرهنگی _ تاریخی بیگانه بر نوع پوشش پلیس در داخل کشور در صد سال اخیر نقش داشته است؟

۱-۵: شرح مفاهیم:

۱-۵-۱ : فرهنگ «Culture»:

«فرهنگ مجموعه ای از آگاهی‌ها (شناخت‌ها) و رفتارهای فنی، اقتصادی، آیینی (شعائر)، مذهبی، اجتماعی و غیره است که یک جامعه انسانی معینی را مشخص می‌کند.» «پانوف و دیگران، ۱۳۸۲، ص ۸۷».

فرهنگ از دیدگاه انسان‌شناسان قرن نوزدهم مانند تیلور و لویس هنری مورگان، آفریننده آگاهانه عقلانیت انسانی بود. در این برداشت فرهنگ گرایشی پیش‌رونده به راه سوی ارزشهای اخلاقی و ال‌تر تلقی می‌شوند، نشان می‌دادند و این ذهن و ویکتوریایی را قادر می‌ساخت سلسله مراتبی از فرهنگ‌ها یا تمدن‌ها را برسازد که با توجه به مرتبه به ظاهر بالاتر تمدن‌های غربی، فعالیت‌های استعماری را توجیه می‌کرد. برداشت‌های مدرن از فرهنگ با آثار انسان‌شناسان میدانی مانند فرانتس بوآس در اوایل قرن بیستم شکل گرفتند و گرایشی به سمت نسبی‌گرایی در آن‌ها دیده می‌شود. «مارشال، ۱۳۸۸، ص ۲۴۸».

۱-۵-۲: فرهنگ‌پذیری: «Acculturation»

«واژه فرهنگ‌پذیری گاهی - در معنای محدودکننده‌تر به تماس‌های فرهنگی خاص بین دو جامعه که از دو نیروی نامساوی برخوردارند، اطلاق می‌شود. در این صورت جامعه قالب هماهنگ‌تر و یا از نظر تکنیک مجهزتر است معمولاً از نوع جوامع صنعتی به طور مستقیم یا غیر مستقیم به فرهنگ حاکم تحمیل می‌شود.» «پانوف و دیگران، ۱۳۸۲، ص ۱۷».

فرهنگ‌پذیری «یا پذیرش تغییرات فرهنگی» را می‌توان فرایند تحول فرهنگی تعریف کرد که در جریان آن تماس کم و بیش پیوسته میان دو یا چند گروه فرهنگی متمایز به این نتیجه می‌انجامد که یک گروه عناصری را از فرهنگ گروه یا گروه‌های دیگر می‌گیرد. اصطلاح فرهنگ‌پذیری برای تعیین وضعیت تازه‌ای که بر اثر این جریان پیدا می‌شود نیز به کار می‌رود. با آنکه انسان‌شناسان معمولاً بر این عقیده اند که نباید تعریفی زیاد قالبی و محدود برای این اصطلاح در نظر گرفت، چرا که پدیده‌های مشمول این اصطلاح متغیرند و با پدیده‌های مورد بحث در مقوله تحول فرهنگ تداخل دارند، اما روشن است که فرهنگ‌پذیری در برگیرنده آن نوع فرایند گسترده‌ای است که به تغییر فرهنگ با به وضعیت بی‌انجامد که بر اثر تحول فرهنگی برای یک گروه معین پدید آید. فرهنگ‌پذیری هنگامی مطرح است که با نتایج تماس یا برهمکنش دسته کم دو گروه فرهنگی متمایز رو برو باشیم. فرهنگ‌پذیری اساساً به یک بستر زمانی نیاز دارد که فرایند تغییر با آن آغاز می‌شود. در فرهنگ‌پذیری فرهنگ یک گروه معمولاً مرجع استناد است و آن‌گاه بررسی می‌شود که گروه مذکور بر اثر کدام رویداد‌ها یا در جریان چه فرایند‌هایی به تماس کم و بیش پیوسته با گروه یا گروه‌های دیگر کشانده شده و توانسته است عناصر فرهنگ یا فرهنگ‌های دیگر را کم و بیش بپذیرد یا ترکیب تازه‌ای از آن‌ها پدید آورد و یا آن‌را به کلی نفی کند «گولد، ۱۳۷۶، ص ۶۳۳».

۱-۵-۳: الگوی فرهنگی «culture pattern»:

الگوی فرهنگی را می‌توان سازمان مشخص از سیمایهای فرهنگی تعریف کرد، یعنی رابطه ای کامل و پایدار بدون توجه به محتوا و ابعاد آن. اصطلاح الگو را انسان‌شناسان، حداقل از ۱۸۷۱ م. به مفهوم چند جانبه به کار برده‌اند و این کاربرد آزاد تابحال ادامه یافته است. اگر چه ر. بندیکت تعریف منظم و مشخصی از الگوی فرهنگی به دست نمی‌دهد اما بدان توجه دارد و آن را معادل «مقاصد مشخص»، یا «انگیزه‌ها، عواطف و ارزشهای نهادی فرهنگ» می‌داند (گولد، ۱۳۷۶، ص ۹۱).

۱-۵-۴: پوشش «Cover»:

پوشش را در لغت به معنی عمل «پوشیدن»، «جامه»، «لباس» و «حجاب» تعریف کرده‌اند. «معین، ۱۳۷۶، ص ۸۳۷»

۱-۵-۵: پلیس «Polis & Police»:

عصر کهن دوران تجربه‌های سیاسی و نقطه عطف تشکیل سازمان‌های دموکراتیک در یونان بود. جوامع متعدد و جدا از هم منطقه که طی عصر تیرگی هر یک هویت و ویژگی‌های خاصی یافته بودند، در قرن هشتم قبل از میلاد به دولت‌شهرهای کاملی تبدیل شده بودند. یونانیها این دولت‌شهرها را پولیس نامیدند. معمولاً هر پولیس از یک شهر که در اطراف یک کوه مرکزی یا آکروپولیس بنا شده بود به علاوه روستاهای کوچک و زمین‌های زراعتی اطرافش تشکیل می‌شد (ناردو، ۱۳۸۳، ص ۴۵).

۱-۶: روش تحقیق

در این پایان‌نامه از روش مردم‌شناسی به طریق ژرفا نگر، روش مشاهده، مشاهده مشارکتی مستقیم و گفتارها استفاده شده است.

۱-۷: قلمرو تحقیق

قلمرو تحقیق در این پژوهش تغییرات پوشش پلیس در سرزمین ایران است. این پژوهش به صورت ژرفانگر صورت گرفته و به سایر تغییرات در کل سیستم پلیس به دلیل مرتبط نبودن مفاهیم مردم‌شناسی توجهی ندارد.

۱-۸: جامعه و حجم نمونه

جامعه‌ی مورد نظر نیروی پلیس در ایران می‌باشد و از سیر تاریخی و تحولات آن در تحقیق مورد نظر استفاده می‌شود.

فصل دوم

مطالعات نظري